

2019 AASTA ARUANDE

ÜHINE KOOSTÖÖ TUGEVAMATE ÕIGUSTE NIMEL

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Euroopa Andmekaitseenõukogu
2019. aasta aruande kommenteeritud
kokkuvõte

ÜHINE KOOSTÖÖ TUGEVAMATE ÕIGUSTE NIMEL

Lisainfo Euroopa Andmekaitseenõukogu kohta on leitav meie võrgulehelt edpb.europa.eu.

Eessõna

Euroopa Andmekaitseenõukogu ülesanne on tagada isikuandmete kaitse normide järjepidev kohaldamine kogu Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). See on sätestatud isikuandmete kaitse üldmääruses – õigusaktis, millega algas uus ajastu andmesubjektide õiguste austamise vallas.

Isikuandmete kaitse üldmäärusega on kehtestatud kogu EMPs kohaldatav ühtne isikuandmete kaitse õigusraamistik ning laiendatud ja süvendatud riikide isikuandmete kaitse asutuste volitusi. Isikuandmete kaitse üldmääruse jõustumine on aidanud kaasa üksikisikute ja organisatsioonide seas edendada suuremat teadlikkust isikuandmete kaitse valdkonnaga seotud õigustest. See on olulisem kui kunagi varem, kuna peaaegu kõigis eluvaldkondades kasvab andmetest sõltuvate tehnoloogiate roll.

Lähenedes isikuandmete kaitse üldmääruse kahe aastase jõustumise aastapäevale, olen veendunud, et EMP isikuandmete kaitse asutuste vaheline koostöö tulemusel tekib ühine isikuandmete kaitse kultuur. Euroopa Andmekaitseenõukogu teeb tööd mõningate veel esinevate probleemide lahendamiseks ning seisab hea selle eest, et kõrvalekaldumatult järgitaks olulisemaid koostööpõhimõtteid.

Euroopa Andmekaitseenõukogu edendab isikuandmete kaitse üldmääruse ühtset tõlgendamist, võttes vastu suuniseid ja arvamusi. 2019. aastal võtsime vastu viis uut suunist selliste

teemade kohta nagu lõimitud ja vaikimisi andmekaitse ja õigus olla unustatud ning kahest suunisest valmis avalike konsultatsioonide tulemusel lõplikud versioonid. Võtsime vastu ka 16 järjepidevuse arvamust sellistel teemadel nagu isikuandmete kaitse alased mõjuhindangud, toimumisjuhendi järgimise järelevalvet tegevate asutuste akrediteerimisnõuded ning e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse kohta.

See oli võimalik, kuna Euroopa Andmekaitseenõukogu liikmed on teinud selle nimel järjepidevalt tööd ning suurenenud on sidusrühmade kaastöö ja osalus ürituste, õpikodade ja uuringute kaudu.

Tulevast aastat oodates me oleme valmis tegelema ka meie kaheaastase tööprogrammi lahendamata teemadega. Me jätkame uute suuniste vastu võtmisega, koostöö tegemist piiriülese täitmise tagamise edendamiseks ning ELI seadusandja nõustamisega isikuandmete kaitse küsimustes.

Üha rohkem riike väljaspool ELi võtab vastu isikuandmete kaitse alaseid õigusakte. Nii mõnigi neist tugineb seejuures isikuandmete kaitse üldmääruse aluspõhimõtetele. Olen kindel, et juba lähemas tulevikus muutub andmesubjektide õiguste kaitse üleilmseks nõudeks. See loob vundamendi turvalisemateks andmevoogudeks ja suurendab läbipaistvust ning aitab süvendada usaldust õigusnormide vastu.

Andrea Jelinek
Euroopa Andmekaitseenõukogu eesistuja

2

2019 –ülevaade

2.1. KODUKORD

Euroopa Andmekaitseenõukogu võttis oma olulisima tegevuseeskirja – [kodukorra](#) – vastu esimesel täiskogu istungil 25. mail 2018.

2019. aastal võttis Euroopa Andmekaitseenõukogu vastu kodukorra artiklite 8, 10, 22 ja 24 muudatused, muutes selgemaks vaatejastaatuse saamise nõuded, arvamuste vastuvõtmise järgse menetluse ja Euroopa Andmekaitseenõukogu täiskogu istungitel hääletamise korra.

Euroopa Andmekaitseenõukogu kehtestas ka kodukorra uue artikli 37, luues koordineeritud järelevalve komitee seoses ELi institutsioonides asuvates suurtes infosüsteemides ning ka EL-i organite ja asutuste juures toimuva isikuandmete töötlemisega.

2019. aastal oli selle komitee ülesandeks siseturu infosüsteemi (IMI) ja Eurojusti suhtes teha koordineeritud järelevalvet. 2020. aastal laiendatakse seda rolli nii, et see hõlmab ka Euroopa Prokuratuuri. Edaspidi antakse komiteele järk-järgult üle kogu ELi suurte infosüsteemide, organite ja asutuste koordineeritud järelevalve.

2.2. EUROOPA ANDMEKAITSENÕUKOGU SEKRETARIAAT

Euroopa Andmekaitseenõukogu sekretariaat tagab, et Euroopa Andmekaitseenõukogu tegevus toimub kooskõlas Euroopa Andmekaitseenõukogu kui ELi asutuse suhtes kohaldatava õigusraamistikuga ja tema kodukorra alusel. Euroopa Andmekaitseenõukogu sekretariaat on järjepidevust käsitlevate arvamuste ja otsuste peamine koostaja, tema

kätte on koondunud institutsiooniline mälu ja ta tagab eri aegadel koostatud dokumentide järjepidevuse. Ta aitab kaasa ka sellele, et Euroopa Andmekaitseinspektsiooni otsustusprotsess oleks õiglane ja tõhus, ning hoolitseb avalikkusele pakutava teabe selguse ja sidususe eest.

Oma abistava rolli raames on Euroopa Andmekaitseinspektsiooni sekretariaat töötanud välja IT-lahendusi, mis võimaldavad Euroopa Andmekaitseinspektsiooni liikmetel tõhusalt ja turvaliselt suhelda. Üks selliseid lahendusi on siseturu infosüsteem (IMI).

2019. aastal korraldas Euroopa Andmekaitseinspektsiooni sekretariaat 11 täiskogu istungit ja 90 eksperdirühmade koosolekut. Iga ekspertide rühm keskendub konkreetsele isikuandmete kaitse valdkonnale, abistades Euroopa Andmekaitseinspektsiooni tema ülesannete täitmisel.

Lisaks abistab sekretariaat eesistujat täiskogu istungite ettevalmistamisel ja juhatamisel ning avalikel esinemistel.

2.3. EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTSIOONI TEGEVUS

2019. AASTAL

2.3.1. Üldised suunised

2019. aastal võttis Euroopa Andmekaitseinspektsiooni vastu **viis uut suunist** isikuandmete kaitse üldmääruse mitmete sätete selgitamiseks. Suunistes on käsitletud riikide ja Euroopa tasandi toimimisjuhendeid ja järelevalvet tegevaid asutusi, lisaks on käsitletud ka isikuandmete töötlemist erinevates olukordades, näiteks internetipõhiste teenuste osutamisel, videoseadmete kasutamisel, selgitatud lõimitud ja vaikimisi andmekaitse põhimõtteid ja õigust olla otsingumootorite poolt unustatud.

Lisaks kiitis Euroopa Andmekaitseinspektsiooni 2019. aastal, pärast avalike konsultatsioonide lõppu, heaks **kolm 2018. aastal vastuvõetud suuniste** lõplikku teksti. Neis suunistes on käsitletud akrediteerimis- ja sertifitseerimiskriteeriume ning isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalset kohaldamisala.

Euroopa Andmekaitseinspektsiooni väljastas ka [soovituse](#)

Euroopa Andmekaitseinspektsiooni isikuandmete kaitse alast mõjuhindangut nõudvate töötlemistoimingute esialgse loetelu kohta.

2.3.2. Järjepidevust käsitlevad arvamused

Isikuandmete kaitse üldmääruse ühesuguse rakendamise tagamiseks väljastab Euroopa Andmekaitseinspektsiooni **järjepidevust käsitlevaid arvamusi** piiriülese mõjuga juhtumite kohta. Pädev järelevalveasutus peab tegema kõik võimaliku, et arvamust järgida.

2019. aastal võttis Euroopa Andmekaitseinspektsiooni vastu [16 järjepidevust käsitlevat arvamust](#). Neist kaheksa käsitlesid järelevalveasutuste esitatud esialgseid loetelusid nendest töötlemistoimingutest, mille jaoks on vaja isikuandmete kaitse alast mõjuhindangut, ning nendest, mille puhul ei ole mõjuhindangut vaja. Ülejäänud arvamustes käsitleti EMP ja EMP väliste riikide finantsjärelevalveasutuste vahelist isikuandmete edastamist, e-privatsuse direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoimet, töömeeste selgust lepingu tüüpitingimuste, siduvaid kontsernisisesid eeskirjade, järelevalveasutuste pädevuse ja järelevalvet teostavate asutuste akrediteerimise tingimuste kriteeriumite osas.

Vaidluste lahendaja rollis tuleb Euroopa Andmekaitseinspektsiooni vastu võtta ka **siduvaid otsuseid**. Alates 25. maist 2018 ei ole algatatud ühtegi vaidluste lahendamise menetlust. Järelikult on järelevalveasutused jõudnud üksmeelele kõigis senistes piiriülestes juhtumites.

2.3.3. Seadusandlik konsulteerimine

Euroopa Andmekaitseinspektsiooni annab Euroopa Komisjonile isikuandmete kaitse alast nõu, muu hulga ka kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide isikuandmete kaitse piisavuse küsimuses. 2019. aastal koostas Euroopa Andmekaitseinspektsiooni aruanded ELi-USA isikuandmete kaitse raamistiku Privacy Shield pakutava isikuandmete kaitse piisavuse otsuse [teise](#) ja [kolmanda iga-aastase läbivaatamise](#) kohta, mille läbivaatamist korraldas Euroopa Komisjon, et hinnata raamistiku pakutava kaitse usaldusväärsust ja praktilist rakendamist.

Lisaks esitas Euroopa Andmekaitseenõukogu Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi taotlusel [arvamuse](#) kliiniliste uuringute määruse ja isikuandmete kaitse üldmääruse koostoime kohta.

Euroopa Andmekaitseenõukogu suhtes kohaldatakse ka [määruse 2018/1725](#) artiklit 42 seadusandliku konsulteerimise kohta. Selle alusel kooskõlastavad Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa Andmekaitseenõukogu oma tegevust ja esitavad [ühisarvamuse](#). 2019. aastal võtsid Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektor vastu [ühisarvamuse](#) e-tervise digitaalteenuste taristu isikuandmete kaitse aspektide kohta. Ka see arvamus esitati tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi taotlusel.

Omalt algatusel võttis Euroopa Andmekaitseenõukogu vastu [avalduse](#) e-privatsuse määruse eelnõu kohta ja [andis panuse](#) Budapesti küberkuritegevuse konventsiooni isikuandmete kaitse aspektide küsimuses.

2.3.4. Muud dokumendid

2019. aastal võttis Euroopa Andmekaitseenõukogu vastu **kaks avaldust**. Neist [esimene](#) käsitles USA välismaiste kontode maksukuulekuse seadust (FATCA), mis esitati pärast seda, kui Euroopa Parlament oli vastu võtnud resolutsiooni FATCA kahjuliku mõju kohta ELi kodanikele. [Teises](#) käsitleti isikuandmete kasutamist poliitiliste kampaaniate käigus, pidades silmas 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimisi ning muid ELis ja mujal toimunud valimisi.

Et käsitleda isikuandmete kaitse küsimusi, mis tekivad juhul, kui Ühendkuningriik lahkub EList ilma lepinguta, võttis Euroopa Andmekaitseenõukogu vastu kaks teabedokumenti, millest ühes käsitleti [andmete edastamist](#) EMPst Ühendkuningriiki isikuandmete kaitse üldmääruse alusel ja teises [siduvaid kontsernisiseseid eeskirju](#) ettevõtetele, kelle juhtiv järelevalveasutus on Ühendkuningriigi teabevoliniku büroo.

Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni taotlusel töötas Euroopa Andmekaitseenõukogu välja nimetatud komisjoni [aruande isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamise kohta](#), tuues ülevaate isikuandmete kaitse üldmääruse rakendamisest ja täitmisest, kattes nii koostöömehhanismi kui ka järjepidevuse teema.

Euroopa Andmekaitseenõukogu eesistuja esines 9. juulil 2019 Euroopa Liidu Kohtus, kes oli palunud tal esitada [suulise seisukoha kohtuasjas C-311/18 Facebook Ireland ja Schrems](#).

2.4. KONSULTEERIMINE

Pärast seda, kui Euroopa Andmekaitseenõukogu on välja töötanud suunise kavandi, korraldab ta **avaliku konsultatsiooni**, mille käigus sidusrühmad ja kodanikud saavad selle kohta esitada seisukohti ja pakkuda omapoolset sisendit. 2019. aastal algatas Euroopa Andmekaitseenõukogu oma suuniste kohta [viis konsultatsiooni](#), mis käsitlesid toimumisjuhendeid, sertifitseerimiskriteeriume, isikuandmete töötlemist internetipõhiste teenuste osutamisel ja videoseadmete kasutamisel, lõimitud ja vaikimisi andmekaitset ning õigust olla unustatud.

Euroopa Andmekaitseenõukogu korraldab ka **sidusrühmadele üritusi**, et saada arvamusi selle kohta, millised on olulisimad probleemid, ja informeerida tulevaste suuniste välja töötamisest. 2019. aastal korraldas Euroopa Andmekaitseenõukogu kolm sellist üritust, kus käsitleti muudetud makseteenuste direktiivi (PSD2), vastutavate töötajate ja volitatud töötajate mõistet ja vastutusala, ning andmesubjektide õigusi.

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 71 lõikes 2 sätestatud Euroopa Andmekaitseenõukogu aastaaruande koostamise käigus viidi juba teist aastat järjest läbi **sidusrühmade uuring**. Uuringus käsitleti Euroopa Andmekaitseenõukogu suuniste sisu ja vastuvõtmise protsessi eesmärgiga selgitada välja, kui kasulikuks ja praktiliseks peavad sidusrühmad neid suuniseid isikuandmete kaitse üldmääruse sätete tõlgendamisel.

Vastajad ootavad uusi tõlgendusi, et selgitataks muu hulgas vastutava töötaja ja volitatud töötaja omavahelist seost ning õigustatud huvi õigusliku alusena. Endiselt on probleemiks isikuandmete kaitse üldmääruse järgimine VKEdes, kuid sidusrühmad märkisid, et Euroopa Andmekaitseenõukogu suunised aitavad määruse kohaldamisele kaasa. Kokku 40 % sidusrühmi pidas konsulteerimisprotsessi piisavaks või heaks.

Suuniseid pidas kasulikuks 64 % uuringus osalenud sidusrühmadest ja 46 % pidas neid piisavalt pragmaatiliseks. Ligi 80 % leidis, et suunised on kergesti kättesaadavad, mis on parem tulemus kui 2018. aasta 64 %. Kiideti ka näidete elulähedust ja suuniste laialdast kohaldatavust, mis aitavad

3

2020. aasta peamised eesmärgid

2019. aasta lõpuks, oma [tööprogrammi](#) poole peal, oli Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp teinud märkimisväärseid edusamme oma seatud eesmärkide täitmisel ning liigub nende täitmise poole oma teisel tööaastal.

2020. aastal annab Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp suuniseid vastutavate töötajate ja volitatud töötajate, andmesubjektide õiguste ning õigustatud huvi mõiste kohta. Samuti kavatses ta süvendatult tegeleda kõrgtehnoloogiaga, nagu ühendatud sõidukite, plokiahela, tehisintellekti ja digitaalassistentidega.

Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp nõustab ka tulevikus Euroopa Komisjoni näiteks elektroonsetele tõenditele piiriülese juurdepääsu saamise taotluste, kolmandatesse riikidesse andmete edastamiseks isikuandmete kaitse piisavust käsitlevate

otsuste üle vaatamisel või vastuvõtmisel, samuti ELi-Kanada broneeringuinfo lepingu võimalikul üle vaatamisel.

Lisaks tööprogrammis nimetatud tegevusele annab Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp 2020. aastal nii omal algatusel kui ka Euroopa Komisjoniga konsulteerides suuniseid selle kohta, mida tuleb isikuandmete kaitse puhul silmas pidada COVID-19 vastases võitluses.

Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp püüab ka süvendada seniseid suhteid sidusrühmadega ja luua uusi. Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp liikmed ning Euroopa Andmekaitsekoostöögrupp eesistuja ja tema asetäitjad kavatsesvad osaleda mitmesugustel konverentsidel ja muudel avalikel esinemistel.

Euroopa Andmekaitseenõukogu sekretariaat tagab ka tulevikus teavitustegevuse ühtsuse. Selleks jätkuvalt kaasatakse üldsus Euroopa Andmekaitseenõukogu tegemistesse andmekaitseenõukogu sotsiaalmeedia kohalolu kaudu ning tõhustatakse koostööd järelevalveasutustega. Sel eesmärgil kavatakse ta säilitada ning tugevdada järelevalveasutuste pressija kommunikatsiooniametnike võrgustikku.

Kontaktandmed

Postiaadress:

Rue Wiertz 60, B-1047 Brussels, Belgium

Kontori address:

Rue Montoyer 30, B-1000 Brussels, Belgium

E-post:

edpb@edpb.europa.eu

@eu_edpb

eu-edpb

edpb.europa.eu

edpb
European Data Protection Board